

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

4. In qua hæc tertia ratio magis confirmatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

ter rationem communem, tale prædicatum convenit etiam omnibus participantibus illam rationem communem secundum illud principium Logicae, dici de omni; hoc est quidquid convenit superiori, convenit omni contento sub illo, participantique talem rationem communem; de quo latius egi supra: sed oppositionibus contrariis, quæ repetuntur inter frigiditatem, & calorem, inter albedinem, & nigredinem, convenit non includere utrumque extremum, ut supra probatum manet, & hoc non propter differentiam contrarietatis, alias hoc non convenit oppositioni privativæ, quæ contraria oppositio non est, neque contradictoriæ oppositioni propter eandem rationem, ut lumine naturali evidenter patet: ergo frigiditati quatenus opposita respectu caloris convenit non esse oppositam respectu caloris per calorem, non propter rationem contrarietatis, sed propter oppositionem ut sic: atqui paternitas, seu ratio patris habet in se veram rationem oppositionis ut sic respectu filiationis, aut filij: ergo rationi paternitatis quatenus opposita filiationi, & filio convenit vere, & proprie non includere in suo esse filiationem, & filium: ergo paternitas non est utrumque extremum, entitas nimirum patris, & entitas filij.

SVBSECTIO IV.

In qua hæc tertia ratio magis confirmatur.

⁷² **P**rimo, quia privatio in tantum est opposita luci, in quantum est carentia lucis: sed in quantum est carentia lucis non includit lucem in esse carentiæ: ergo de primo ad ultimum privatio in quantum opposita luci non includit ipsam lucem in constitutione ipsius oppositionis, sed solum connotat lucem, ut extremum extrinsecum, quod potest destrui per ipsam carentiam lucis; Item frigiditas in tantum est contraria calori, oppositaque illi, in quantum tali differentia frigiditatis repugnanti omnino differentia caloris constituitur, ac proinde in tantum frigiditas erit opposita calori, in quantum habet esse frigiditatis: sed in esse frigiditatis non constituitur formaliter per calorem: ergo in esse opposita calori non potest constitui per calorem formaliter cui opponitur: sicut, quia homo differt ab equo per rationale non potest differre ab equo per id, quod est in equo, ita ut per esse equi constituatur in rationali per quod differt ab equo; & ratio à priori est, quia differentia est propria differentiis, & nihil illius est in eo à quo differtur per illam; alias differentia esset communis utrique, quod est contra evidens axioma metaphysicum, nimirum subiecta non differre per communia, sed per propria vniuscuiusque differentis, ac proinde non dari communionem in differentiis; sed vnum oppositum non solum differt, aut distinguitur ab alio opposito, sed maxime distinguitur, maxime differt, & maxime distat ab illo, quatenus oppositum illi: ergo in esse oppositi, per quod formaliter opponitur alteri, maxime differt, & maxime distinguitur ab illo, non constituitur formaliter, & essentialiter per illud, cui opponitur; sicut homo non potest constitui essentialiter in esse hominis per irrationale, ita ut irrationale sit de essentia hominis; quia homo in esse hominis, & per esse ho-

minis constituitur in esse oppositi respectu irrationalis, & opponitur tali irrationali; sed ratio patris, aut paternitas est opposita realiter respectu filiationis, aut filij ut geniti, ita ut per paternitatem pater opponatur relative genito, & filiationi: ergo pater in esse patris non constituitur per filiationem, aut per esse genitum formaliter; quia pater per esse patris formaliter maxime differt, maxime distinguitur vere, ac proprie opponitur relative esse filij, esse geniti, aut filiationi.

Secundo evidentius utgeo, Paternitas in divinis qua pater constituitur in esse Patris non est idem, quod persona Patris, & persona filij simul, ita ut non distinguitur paternitas à generate, & genito realiter: sed potius secundum nostram fidem paternitas divina distinguitur realiter à filiatione, & filio, neque constituitur formaliter paternitas in esse paternitatis à generate, & genito simul formaliter: ergo similiter paternitas creata non constituitur formaliter in esse paternitatis per generatem, & genitum, ita ut formaliter nihil aliud sit paternitas nisi generatem, & genitum, hæc consequentia sic patet.

Primo propter rationem qua probavimus ⁷⁴ *quæst. superiori, conclus. 2.* relationem non esse denominationem extrinsecam, quia relatio creata est participatio; v. g. paternitas paternitatis divine secundum illud Pauli ad *Ephes. 3* huius rei gratia flexo genua mea ad patrem Domini nostri Iesu Christi, ex quo omnis paternitas in cælis, & in terra nominatur. Unde Dionysius *de divinis nominibus, cap. 2. inter medium, & finem*, Damasc. *lib. 1. fidei, cap. 9. post medium, colligunt rem, & nomen paternitatis, & filiationis à Deo derivatum esse ad creaturas, cuius veltigij insistentis (Apostoli nimirum) Cyrillus lib. 12. *in Iohanni, cap. 5. post medium, colligit, nos esse patres per imitationem, qua Creatorem imitamur, per imitationem inquit, qua suum Creatorem imitantur, Patres dicuntur, ipsum vero Deum, & Patrem primo, &c. alij autem Patres (inquit Teodoretus) sive sint corporales, sive spirituales, è superis traxerunt appellationem, à Deo nimirum, qui vere est Pater, qui non ab alio hoc accepit, sed ipse alijs impetit, quod videtur transulisse, aut transcipuisse ex verbis Dionysij, ubi supra; qui sic ait: divinam omnem Patris, ac Filij rationem à prima, & Patris, & Filij ratione, quæ ab omnibus secreta est, & nobis donatam esse, &c.**

Atqui omnis ratio participata participat rationem prædicati divini formaliter eo modo, quo est divinam excepta infinita perfectione talis prædicati, cuius non est capax prædicatum creatum, aut ratio participans, quod late probavi locum citato; sed relatio divina non est utrumque extremum: ergo relatio creata, quæ participat talem relationem divinam, non erit utrumque extremum, sed potius aliquid intrinsecum ex parte relati distinctum à termino, & à relatione illius; hæc consequentia sic probatur: quia relatio divina non habet ex vi infinitæ perfectionis non includere utrumque extremum (Nam relatio transcendentalis creata, licet non habeat infinitam perfectionem, etiam non includit in suo conceptu utrumque extremum) sed propter communem conceptum relationis abstractentem ab infinita, & finita relatione; & ratio evidens à priori est: quia relatio ut sic ex vi sue essentia est cuius totum suum esse est ad aliud, ita ut quidquid est

Quaest. III. Vtrum relatio sit vtrumque, &c. 715

in relatione, sit distinctum à termino, quia est aliud ab ipsa, unde terminus ex vi definitionis relationis vt sic non potest constituere formaliter relationem; quia terminus debet esse adaequate extra relationem, ac proinde distinctus adaequate à toto esse relationis, cum terminus sit aliud à toto esse relationis; quia relatio (vt dixi) est cuius totum esse est ad aliud, id est ad terminum.

76 Deinde relatio vt sic ex vi sui conceptus opponitur adaequate termino, & constituit vnum extremum, vt oppositum termino, ac proinde terminus ratione oppositionis vt supra probauimus, non potest includi in constitutione formaliter relationis, aut alterius extremi relativi sibi oppositi. Itaque diuina relatio ex vi conceptus relationis vt sic, quatenus est tota ad aliud, & quatenus opponitur termino non includit ipsum terminum, & per consequens non est vtrumque extremum; sed relatio creata est vera, & propria relatio, & includit in se verum conceptum ordinis, & relationis vt sic: ergo totum esse illius est ad terminum, tanquam ad aliud cum oppositione respectu illius: ergo relatio creata, sicut diuina non includit in sua constitutione formaliter terminum suae habitudinis, ac proinde formaliter non erit vtrumque extremum: quia vbi est eadem ratio formalis, est idem effectus, vel quasi effectus formalis; sed in creata relatione datur eadem aut similis ratio formalis propter quam relatio diuina non includit terminum in sui constitutione, videlicet esse ad terminum, tanquam ad aliud, & oppositio cum termino: ergo in tali relatione creata datur idem effectus, vel quasi effectus, scilicet quod in sua constitutione formali non includat terminum, ac proinde non sit formaliter idem quoad vtrumque extremum.

77 Dices, ideo Paternitatem diuinam, non includere vtrumque extremum, quia est transcendentalis respectu Patris ex eo quod constituat personam Patris in esse talis, & sic non aduenit personae constitutae, quod non est proprium relationis diuinae; sed omnis relationis transcendentalis, etiam creata in quo distinguitur talis relatio à relatione praedicamentali. Vnde si Paternitas non constitueret personam in esse personae, sed quasi resulteret, aut adueniret personae constitutae, esset quasi praedicamentalis, & non transcendentalis vocaretur, & sic esset vtrumque extremum.

78 Sed contra manifeste; quia spiratio actiua est vera, & realis relatio, & supponit personam plene constitutam in ratione personae, neque ad hanc constitutionem villo modo necessaria est, ideoque solum intelligitur, existere quatenus ex operatione, seu productione aliqua talis personae iam constitutae consequitur; quod his verbis docet P. Suarez, secundum doctrinam catholicam; at vero spiratio est in Deo, quasi per resultantiam quandam, seu indirectam consequutionem. Quia talis relatio non est per se in Deo absque interventu alicuius processionis, in quo differt à Paternitate. Et ratio differentiae est, quia Paternitas est proprietates constituens personam primam, ideo secundum esse suum auertit omnem processionem seu productionem, quia prior est constitutio personae, quam operatio, seu productio; & ideo talis relatio non est quasi resultans, &c. Spiratio autem actiua quasi resultat, & non constituit personam; ergo relatio spirationis actiuae non est transcendentalis, sed ad modum praedicamentalis.

R. P. Ideph. de Peñafiel Theol. Schol. Tom. I.

Quod amplius patet, quia relationes personales, quae sunt transcendentales, non habent proprium fundamentum in quo quasi nitantur, quia per se intrinsece subsistentes sunt, & constituunt personas, & non supponunt illas, vt eis adueniant, sed spiratio actiua, quia personae iam subsistenti incommunicabiliter aduenit, illam supponit vt proximum fundamentum suum, in quo quasi resultat posito termino per spirationem, seu productionem Spiritus sancti, quae est quasi ratio fundandi talis relationis spirationis actiuae; ergo non est transcendentalis, aut quasi transcendentalis, sed potius ad modum praedicamentalis.

Tunc sic; haec relatio spirationis actiuae, quae est in Patre, & Filio, non includit in sui constitutione Spiritum sanctum, (qui est terminus talis relationis) tanquam partem constitutivam sui formaliter; nam esset haereticum dicere, relationem spirationis actiuae esse idem formaliter quod Pater, Filius, & Spiritus sanctus; ita vt componatur ex principio spirante, & ex Spiritu sancto: ergo omnes relationes in diuinis tam transcendentales, quam praedicamentales excludunt à suo esse formali, neque componuntur in illo à termino: ergo non est proprium relationis transcendentalis excludere terminum à sua constitutione formali: ergo est commune hoc relationi transcendentali, & praedicamentali: ergo conuenit illis ratione relationis, & ordinis vt sic; sed relatio etiam praedicamentalis creata est vera, & propria relatio, ac verus, & proptius ordo: ergo participat à relatione quasi praedicamentali diuina, hoc quod est excludere terminum à sui constitutione; quia quidquid conuenit alicui ratione praedicari communis, participatur ab ipsis, quae conueniunt in tali praedicato.

Secundo contra, quia ideo relatio transcendentalis non includit terminum, quia opponitur termino; sed etiam relatio praedicamentalis opponitur termino: ergo non includit illum in sui constitutione, licet connotet illum, vt extremum sibi oppositum.

Vigetur, quia relatio praedicamentalis est, cuius totum esse est ad aliud: ergo ex definitione constat terminum esse aliud à tota relatione, cum dicatur, cuius totum esse est ad aliud: ergo nec adaequate, nec inadaequate terminus est relatio, id est pars relationis: patet consequentia, quia si terminus saltem inadaequate esset relatio, id est pars illius, non totum esse relationis esset ad aliud: Nam terminus esset aliquid relationis, & non esset ad terminum, vt ad aliud; alias terminus esset ad terminum, vt ad aliud, ac proinde idem esset ad se, vt ad aliud, ac proinde vt ad distinctum à se, quod est impossibile: quia idem non distinguitur à se ipso: ergo aliquid esse esset in relatione, quod non esset ad aliud: ergo non totum, aut omne esse relationis esset ad aliud; sed ex definitione totum esse relationis praedicamentalis est ad aliud: ergo terminus non est aliquid esse relationis praedicamentalis, neque pars illius, ac per consequens non constituitur à termino, nec formaliter erit idem, quod fundamentum, & terminus formaliter.